

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTiques I DE SOCIOLOGIA

LLICENCIATURA: CIÈNCIES POLÍTiques I DE L'ADMINISTRACIÓ

ASSIGNATURA: 20856 GOVERN LOCAL (6 crèdits)

DURADA: Primer semestre

CURS: Segon cicle (optativa)

CURS ACADÈMIC: 2004/2005

G. Colomé

Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

Objectius del curs:

El programa de govern local pretén oferir una òptica eminentment politològica del món local, tot i que completada amb les aportacions interdisciplinàries que permeten abraçar-ne la seva complexitat.

A més de la distribució de continguts, el curs vol combinar les perspectives analítiques i pràctiques. És a dir, es presentaran arguments i teories per entendre la realitat municipal i la seva evolució, alhora que s'utilitzaran exemples i referències pràctiques tant per il·lustrar-ho com per posar a la disposició dels alumnes una òptica útil des del punt de vista de la pràctica professional.

Funcionament del curs:

El curs s'impartirà a través de classes magistrals on el professor exposarà de forma sintètica els diferents continguts del programa. Cal tenir en compte, però, que l'amplitud del tema fa impossible la presentació exhaustiva dels diferents temes i que, per tant, els alumnes hauran de ser capaços d'utilitzar la bibliografia addicional en funció dels seus interessos.

Tanmateix, cada bloc comptarà amb sessions de seminari. Aquestes es a partir d'uns textos i d'uns preguntes que els alumnes hauran de portar preparades per escrit i entregar el mateix dia del seminari.

Avaluació:

Itinerari A: Presència i participació de l'alumne a classe:

La nota final constarà de dues parts:

En primer lloc, la participació en els seminaris i l'entrega dels papers per cada sessió.

En segon lloc, l'elaboració d'un treball de curs de màxim 25 pàgines DinA4 a 1 espai ½.

La data d'entrega del treball serà el dia **13 de gener del 2005**

Alguns alumnes hauran d'exposar les conclusions del seu treball a classe durant el mes de gener.

Itinerari B: Examen final de l'assignatura.

TEMARI

Bloc I. Els ajuntaments catalans i les teories sobre el govern local

- Què és el govern local: les aproximacions tradicionals i el diàleg entre les lògiques democràtiques i prestacionals
- Les variables descriptives: marc jurídic, ordenació territorial, competències i finances.
- Autonomia local comparada: localisme i centralisme a Europa.
- L'evolució recent del govern local a Europa i a Catalunya: del municipi de benestar al municipi relacional.
- Conclusions: reptes per a la política i les polítiques locals

Lectures recomanades:

- AA.VV. (1996) *Informe Pi i Sunyer sobre Gobierno Local en las Democracias Avanzadas*. Barcelona: Fundació Pi i Sunyer.
- Batley i Stoker (1991) *Local Government in Europe*. Londres: Macmillan.
- Brugué (1993) "Teories sobre el Govern Local" a Departament de Ciència Política i Dret Públic (ed) *El Govern Local*. Barcelona: PPU.
- Brugué (1997) "El Govern Local a Catalunya: Construcció i Reconstrucció dels Municipi de Benestar" a AA.VV. *La Nova Europa Social i dels Municipis*. Barcelona: CIFA, Diputació de Barcelona.
- FMC (1989) *10 Anys d'Ajuntaments Democràtics*. Barcelona: Federació de Municipis de Barcelona.
- FMC (1999) *20 Anys d'Ajuntaments Democràtics*. Barcelona: Federació de Municipis de Barcelona.
- FMC (1987) *Guia del Govern Local*. Barcelona: Quaderns Municipals, nº 6.
- Hill (1980) *Teoría Democrática y Régimen Local*. Madrid: IEAL.
- Judge, Stoker i Wolman (1995) *Theories of Urban Politics*. Londres: Sage.
- Page, E. (1991) *Localism and Centralism in Europe*. Londres: Sage.
- Sánchez Morón (1990) *La Autonomía Local*. Madrid: Civitas.
- Stoker (1989) *The Politics of Local Government*. Londres: Macmillan.

Bloc II. La política local

- La democràcia local: la política i els partits en el món municipal.
- Sistema i resultats electorals.
- Els actors polítics municipals: alcaldes i regidors.
- Dinàmiques polítiques internes: l'estructura de presa de decisions i les relacions entre el govern i l'oposició.
- De la partidificació i la gerencialització a la politització i la participació.
- Experiències de participació política en l'àmbit local: sistemes de comunicació i informació, consells ciutadans, plans estratègics, jurats populars o pressupostos participatius.

Lectures recomanades:

- Baras, Botella i Colome (1992) "Las Élités Políticas Locales: Una Panorámica" a Departament de Ciència Política i Dret Públic (ed) *El Govern Local*. Barcelona: PPU.
- Batlle i Martínez (1992) "Partits Polítics i Poder Local" a Departament de Ciència Política i Dret Públic (ed) *El Govern Local*. Barcelona: PPU.
- Botella (1992) "La Galaxia Local en el Sistema Político Español", *Revista de Estudios Políticos*, nº 76.
- Brugué et al (1998) "20 Años de Ayuntamientos Democráticos: El Retorno de la Política Local" a Fundación Encuentro (ed) *Informe España 1997*. Madrid: Fundación Encuentro.
- Brugué i Vallès (2001) *Nous Regidors, Nous Ajuntaments*. Barcelona: Mimeo.
- Font (1997) "Els Nuclis d'Intervenció Participativa", *Revista del CIFA*, nº 6.
- Font (2000) *Participació Ciutadana*. Barcelona: Ariel (propera publicació).
- Forn de i Pacual (1995) *La Planificació Estratègica Territorial: Aplicació als Municipis*. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- Gyfors (1991) *Citizens, Consumers and Councils*. Londres: Macmillan.
- Magre (1999) *L'alcalde a Catalunya*. Barcelona: ICPS.
- Merino (1996) "Democràcia i Participació: Una Visió des de l'Àmbit Local", *Revista del CIFA*, nº 6.
- Pindado (1999) *La Participació Ciutadana a la Vida de les Ciutats*. Barcelona: Ed. del Serbal.
- Vallès (1988) *Democràcia Local: La Funció Política de los Electos Locales*. Sin publicar.
- Vallès i Sánchez (1994) "Las Elecciones Municipales en España entre 1979 y 1991" a Pilar del Castillo (ed) *Comportamiento Político y Electoral*. Madrid: CIS.
- Vallès i Brugué (1997) "Los Sistemas de Representación y Gobierno" a AA.VV. *Informe Pi i Sunyer sobre el Gobierno Local en Espanya*. Barcelona: Fundació Pi i Sunyer.
- Vallès (1999) "La Participació Ciutadana i la Democràcia Local", *Revista del CIFA*, nº 12.

Bloc III. Les polítiques locals

- De la nacionalització al localisme, de la reactivitat a l'estratègia i del monopoli a les actituds relacionals.
- La dimensió local de la promoció econòmica: perspectiva territorial i instruments de desenvolupament local (marketing territorial, nous jaciments d'ocupació, ciutats tecnològiques, nous emprenedors, etc.)
- La producció local de benestar: les polítiques de serveis personals
- Les polítiques sobre el territori: urbanisme, comunicacions, transport i infraestructures.

Lectures recomanades:

- APFE (ed) (2000) *Desarrollo Local y Empleo en Tiempos de Globalización*. Granada: Diputació de Granada.
- Brugué i Gomà (1998) *Gobiernos Locales y Políticas Públicas*. Barcelona: Ariel.
- Blakely (1994) *Plannig Local Economic Development*. Londres: Sage.
- Benko i Lipietz (1994) *Las Regiones que Ganan*. València: Ed Alfons el Magnànim.
- Borja (1990) *Las Grandes Ciudades en la Década de los Noventa*. Madrid: Sistema.
- Castells i Hall (1999) *Tecnociudades del Mundo*. Madrid: Alianza.
- CIFA (1997) *El Mapa de Serveis Personals*. Barcelona: CIFA, Diputació de Barcelona.
- Fundació CIREM (1998) *Los Nuevos Yacimientos de Empleo*. Barcelona: CIREM.
- Fundació CIREM (1996) *Catàleg de Projectes de Desenvolupament Local a la Província de Barcelona*. Barcelona: CIREM.
- Gomà (1996) "Tendències de Canvi en lla Producció Local de Benestar", *Revista del CIFA*, nº 2.
- Gomà i Plana (1997) "Els Serveis Personals: l'Aposta per un Model", *Revista del CIFA*, nº 4.
- Gomà (1997) "Degradació, Crisi Urbana y Regeneració a Ciutat Vella de Barcelona. Una Anàlisi Politicoespacial". Bellaterra: Publicacions UAB

- Mora i Cabezón (1999) *Els Serveis Personals Municipals: Una Proposta Metodològica*. Barcelona: Ed del Serbal.
- Nel-lo (1995) "Políticas Urbanas y Gobierno Metropolitano en el Proceso de Integración Europea", *Ciudad y Territorio. Estudios Territoriales III*, nº 106.
- Nel-lo (1997) "La Ciutat Il·limitada i la Ciutat Futura" a Nogué (ed) *La Ciutat*. Girona: Unniversitat de Girona.
- Trullén (1997) "Factors Territorials de Productivitat a la Regió Metropolitana de Barcelona", *Revista Econòmica de Catalunya*, nº 33-34.
- Vallès i Nel-lo (1992) "De Ciutat a Metropolí", Documents treball pla estratègic de Barcelona a *Barcelona Economia*, nº 18.
- Vázquez Barquero (1993) *Política Econòmica Local*. Madrid: Pirámide.
- Vázquez Barquero (1999) *Desarrollo, Redes e Innovación: Lecciones sobre Desarrollo Endógeno*. Madrid: Pirámide.
- Velíz (1999) *Mundialización, Ciudades y Territorio*. Barcelona: Ariel.

Bloc IV. Territoris i ciutats en el context internacional

- Les aglomeracions urbanes: del malson urbà del segle XIX a la ciutat polaritzada del segle XXI
- La ciutat global: dispersió d'activitats vs concentració de poder
- El sistema regional i urbà europeu
- La política territorial europea

Lectures recomanades:

- Bagnasco i Le Galès (2000) *Cities in Contemporary Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Castells, M. (1998) *The Informational City*. Londres: Blackwell (traduït per Alianza Ed.)
- Hall (1996) *Cities of Tomorrow*. Londres: Blackwell
- Hall i Pfeiffer (2000) *Urban Future 21*. Londres: Taylor & Francis Group.
- Gaffikin i Morrissey (1999) *City Visions*. Londres: Pluto Press
- Landry (2000) *The Creative City*. Londres: Earthscan.
- Marcuse i van Kempen (2000) *Globalizing Cities. A New Spatial Order?*. Londres: Blackwell.
- Nel-lo (1997) *Les Grans Ciutats Espanyoles: Transformacions i Polítiques Urbanes*. Papers 27, Institut d'Estudis Metropolitans, Barcelona.
- Sassen (2000) *Cities in the World Economy*. Londres: Pine Forge Press.